

Statens Planteavlfsforsøg
Meddelelse nr. 1811
87. årgang
28. februar 1985
Udgivet af Statens Planteavlfsudvalg

Landbrugscentret, Statens Forsøgsstation, Ledreborg Allé 100, DK-4000 Roskilde

Sorter af bælgssæd og olieplanter 1985

*Varieties of pulse crops
and oil seed crops 1985*

**Markært
Vinterraps
Vårraps
Gul sennep
Opiatvalmue
Oliehør
Kommen**

Poul Flengmark

Forord

Resultater fra værdiafprøvningen af sorter af landbrugsplanter og plænegræsser publiceres årligt i følgende Meddelelser:

- Sorter af korn
- Sorter af bælgسæd og olieplanter
- Sorter af kartofler
- Sorter af græsmarksplanter
- Sorter af plænegræsser
- Sorter af rodfrugter, majs og grønfoderplanter.

Oplysninger om sorterens optagelsesdato og godkendelsesperiode samt oplysning om, hvorvidt sorterne er beskyttet i henhold til loven om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter, findes i den officielle sortsliste, der årligt udgives som et særnummer af publikationen »Meddelelser fra sortsafprøvningen«.

Den officielle sortsliste kan rekvireres fra Sekretariatet for Sortsafprøvning gennem abonnementsgivning eller stykvis køb.

Henvendelse vedrørende anmeldelse, sortslisteoptagelse og forædlerbeskyttelse af sorter rettes til:

Sekretariatet for Sortsafprøvning
Teglværksvej 10, Tystofte
4230 Skælskør
Tlf. 03-59 61 41

Preface

The results from the testing of value for cultivation and use of varieties of agricultural species and amenity grasses are published yearly in the following bulletins:

- Varieties of Cereals
- Varieties of Pulse Crops and Oil Seed Crops
- Varieties of Potatoes
- Varieties of Herbage
- Varieties of Amenity Grasses
- Varieties of Root Crops, Maize and Green Fodder Crops.

A complete survey of the varieties added to the Danish Variety List is published in the Official List of Varieties which appears annually as a special issue of the publication »Meddelelser fra sortsafprøvningen«. It includes information about the date of addition, the period of approval and whether the varieties are granted Plant Breeders' Rights.

The Official List of Varieties may be ordered from Secretariat for Variety Testing by subscription or as purchase separately.

Applications concerning Variety Listing or Plant Breeders' Rights should be addressed to:

Secretariat for Variety Testing
Teglværksvej 10, Tystofte
DK-4230 Skælskør
Tel. 453 59 61 41

INDHOLDSFORTEGNELSE

Afprøvning af bælgssæd og oliepanter	4
Oversigt over de forskellige karakterers betydning	4
Markært	5
Vinterraps	8
Vårraps	11
Gul sennep	14
Opiatvalmue	15
Oliehør	16
Kommen	16
Fortegnelse over vedligeholdere og repræsentanter	18
Engelsk oversættelse/ <i>English translation</i>	18

Afprøvning af sorter af bælgssæd og olieplanter

Afprøvnings formål:

At bestemme anmeldte sorters dyrknings- og nytteværdi med henblik på godkendelse for optagelse på den nationale sortsliste.

Betingelse for godkendelse:

En sort har tilfredsstillende dyrknings- og nytteværdi, når den i forhold til andre sorter, der er optaget på den nationale sortsliste, frembyder en tydelig forbedring i dyrkningen eller i udnyttelsen af avlen eller af de deraf fremstillede produkter. Afgørelsen træffes efter en helhedsbedømmelse af sortens egenskaber, således at enkelte ugunstige egenskaber kan opvejes af andre gunstige egenskaber.

Afprøvnings gennemførelse:

Afprøvningen af sorter af de enkelte arter er gennemført på forskellige forsøgssteder, som regel 5 og over en 3-årig periode. Forsøgsstederne er anført under de enkelte afsnit, og N-gødskningen er den optimale for det enkelte forsøgssted. Bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr er foretaget efter behov med anerkendte midler.

Resultater fra afprøvningen:

De opnåede udbytter af de godkendte sorter er anført enten i tabelform eller i grafisk fremstilling. Tillige er de vigtigste dyrknings- og kvalitetsegenskaber vist.

Forsøgsseriens sikkerhed på 95% sandsynlig-

hedsniveau er angivet ved en LSD-værdi. En forskel mellem to sorter, der er mindre end LSD-værdien, kan skyldes andre forhold end sorten, og sorterne kan ikke med sikkerhed adskilles.

De godkendte sorter er beskrevet med deres udbytte og kvalitetsegenskaber. Ikke godkendte sorter, der kan markedsføres via EF-sortslisten, er opført i tabellerne, og der er givet en begrundelse for, hvorfor sorterne ikke er godkendt.

Sorter optaget på sortsliste:

Sortslisten omfatter alle sorter, der efter afprøvning ved Statens Planteavlsvforsøg er godkendt til optagelse på sortsliste.

For hver sort er anført sortens oprindelse, i hvilken periode sorten er afprøvet, publikationens nummer i Meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg samt sortens vedligeholder og eventuelle danske repræsentant.

I tabelform er givet en oversigt over sorterens relative udbytter overfor en målesort i afprøvningsperioderne. Tillige er målesortens udbytte angivet med reelt udbyttetotal og markeret ved understregning for hver afprøvningsperiode.

Sorternes dyrknings- og kvalitetsegenskaber er anført ved en karakter baseret på en skala 1-9, hvor en høj karakter betyder, at sorten besidder den pågældende egenskab i høj grad (se side 2). De pågældende karakterer kan justeres, såfremt senere resultater viser, at dette er hensigtsmæssigt.

Oversigt over de forskellige karakterers betydning

Karakter	Blomstrings- og modningstidspunkt	Stængellængde	Frøstørrelse Stængelstyrke Nedknækningstendens	Udbytte Proteinindhold Olieindhold Tyndskallethed Rumvægt
1	meget tidlig	meget kort	meget lille	meget lav
2	meget tidlig til tidlig	meget kort til kort	meget lille til lille	meget lav til lav
3	tidlig	kort	lille	lav
4	tidlig til middel	kort til middel	lille til middel	lav til middel
5	middel	middel	middel	middel
6	middel til sen	middel til lang	middel til stor	middel til høj
7	sen	lang	stor	høj
8	sen til meget sen	lang til meget lang	stor til meget stor	høj til meget høj
9	meget sen	meget lang	meget stor	meget høj

Markært (*Pisum sativum* L. (partim))

Hvidblomstret

Omfang af afprøvningen:

Periode	1982-84
Antal forsøg	15
Forsøgssteder	Bornholm, Borris, Roskilde, Rønhave, Tystofte
Målesorter	Bodil, Finale
Sorter i afprøvning	Belman, Cilla, Pontus
Godkendte sorter	Belman, Cilla

Frø- og proteinudbytte samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha m. 15% vand		Råprotein, kg/ha		Frø 1982 Protein		Frø 1983 Protein		Frø 1984 Protein	
	Bodil	50,3	100	1049	100	49,0	1022	41,4	846	60,6
Finale	51,1	102	1122	107	96	102	100	104	107	113
Belman	49,1	98	1027	98	98	98	93	93	100	101
Cilla	49,7	99	1047	100	101	103	97	98	98	99
LSD	2,0	4	45	4						

Dyrkningsegenskaber:

	Dato for				
	begyndende blomstring	afsluttende blomstring	modning	Stængel- længde, cm	Bølge pr. plante
Antal forsøg:	15	12	12	12	12
Bodil	17/6	12/7	6/8	63	8,9
Finale	18/6	12/7	5/8	51	6,9
Belman	14/6	10/7	4/8	55	8,5
Cilla	17/6	11/7	5/8	60	8,4
LSD				2,3	0,8

Kvalitetsegenskaber:

	Råprotein i frø % af tørstof	Frøvægt mg	Litervægt g	Skal- procent	Frø	
					% *) 1. sortering	% misfarvede
Antal forsøg:	15	15	15	15	15	15
Bodil	24,4	296	830	7,9	83	12
Finale	25,7	322	825	7,9	82	6
Belman	24,5	300	826	7,6	80	7
Cilla	24,6	299	831	8,0	85	12
LSD	0,4	7	5	0,14		

*) Ensartede, veludviklede frø uden misfarvning.

Beskrivelse af sorterne:

Belman er en lav, hvidblomstret sort. Frøene er middel til store, ret ensartede med lavt til middel proteinindhold. Frøfarven er gul. Tidlig blomstring og modning. Lav skalprocent og god mørhed ved kogning. Højt udbytte af frø og råprotein.

Cilla er en lav, hvidblomstret sort. Frøene er

middel til store, ret ensartede med lavt til middel proteinindhold. Frøfarven er gul. Middeltidlig blomstring og tidlig modning. Lav til middel skalprocent og god mørhed ved kogning. Højt udbytte af frø og råprotein.

Bemærkninger til ikke godkendt sort:

Pontus er afvist på grund af et lavt udbytte.

Markært (*Pisum sativum* L. (partim))

Farvet blomst

Omfang af afprøvningen:

Periode	1982-84
Antal forsøg	15
Forsøgssteder	Bornholm, Borris, Roskilde, Rønhave, Tystofte
Målesorter	Bondi
Sorter i afprøvning	Sirius
Godkendte sorter	Sirius

A. Afprøvning til modenhed

Frø- og proteinudbytte samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha m. 15% vand		Råprotein, kg/ha		1982		1983		1984	
					Frø	Protein	Frø	Protein	Frø	Protein
Bondi	35,6	100	761	100	30,0	652	36,2	763	40,5	869
Sirius	36,4	102	780	102	111	108	95	95	102	104
LSD	2,0	6	45	6						

Dyrkningsegenskaber:

	Dato for				
	begyndende blomstring	afsluttende blomstring	modning	Stængel- længde, cm	Bælge pr. plante
Antal forsøg:	15	12	12	11	11
Bondi	22/6	18/7	15/8	160	11,0
Sirius	21/6	18/7	13/8	145	9,9
LSD				8	1,4

Kvalitetsegenskaber:

	Råprotein i frø % af tørstof	Frøvægt mg	Litervægt g	Skal- procent
Bondi	25,3	218	791	10,3
Sirius	25,2	226	801	9,9
LSD	0,4	10	10	0,34

B. Afprøvning til grønhøst

Omfang af afprøvningen: som til modenhed, men kun 2 gentagelser pr. forsøg.

	Grøntudbytte, hkg/ha		Tørstofudbytte, hkg/ha		Råproteinudbytte, hkg/ha	
Antal forsøg:	15	15	15	15	15	15
Bondi	349	100	77,9	100	1204	100
Sirius	321	92	76,4	98	1120	93
LSD	12	3	1,5	2	37	3

Beskrivelse af sorten:

Sirius er høj med rosa fane og mørkerøde vinger. Frøene er små til middelstore, lysbrune med violet marmorering. Skalprocenten er lav til middel.

Middelhøjt proteinindhold. Middel-tidlig blomstring og middel til sen modning. Middel udbytte af frø, protein og tørstof i grønt. Sorten er godkendt som decideret foderært.

Oversigt over sorter optaget på sortsliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedligeholder	Dansk repr.
Bodil	Reselektion i Birte	1971-73	1177	RJM	Pajbjerg
Belman	Udv. i (Birte × Flavanda)	1982-84	1811	DP	
Cilla	Udv. i (Bodil × Flavanda)	1982-84	1811	DP	
Sirius	Rondo × Kocovsky II	1982-84	1811	S.-Saat.	SEM
Belinda	Finale × Cebeco 67.102	1981-83	1759	CB	Toft
Stehgolt	(Stamm × (Zelka × Victoria)) × Flavanda	1979-81	1673	S.-Saat.	Pajbjerg
Salome	Udv. af Lysima	1978-80	1627	DP	
Timo	Hero × Parvus	1976-78	1507	Sv.	N & S
Finale	Dik Trom × Cebeco 61207	1975-77	1432	CB	Toft
Minor	Udv. af Amino	1975-77	1215	Dæhnf.	
Rosakrone	Rosa mutant i (P 196/50) (Weihestephan 101 MB) × No tidl. grøn × Fasciata 502	1972-74	1215	OSG	DLF
Bondi	Udv. af Regina	1971-73	1177	DP	
Poneka	Hödinger 3 × udv. af Svalöf foderært	1971-73	1177	DSG	Trif.
Birte	Mansholt 361 × Mansholt 452	1968-71	1032	RJM	Pajbjerg

Resultater af sorter optaget på sortsliste:

Frø-, protein- og tørstofudbytte samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha 15% vand	Råprotein i frø kg/ha	Tørstof i grønt hkg/ha
Bodil	50,3	1049	
Belman	98	98	
Cilla	99	100	
Bodil	43,9	898	
Belinda	106	116	
Bodil	41,0	803	
Stehgolt	95	98	
Flavanda	28,5	579	
Finale	103	109	
Flavanda	36,7	731	
Paloma	101	113	
Flavanda	32,2	675	
Bodil	111	113	
Flavanda	40,2	827	
Birte	100	99	
Bondi	35,6	761	77,9
Sirius	102	102	98
Bondi	31,5	671	76,7
Salome	103	108	87
Lysima	30,2	688	64,2
Timo	105	106	97
Lysima	25,8	592	57,0
Minor	97	100	97
Lysima	32,2	718	71,5
Rosakrone	93	84	97
Lysima	31,2	702	67,9
Poneka	95	98	97
Bondi	102	94	104

Dyrkningsegenskaber:

	Plante- højde	Modnings- tidspunkt	Frø- farve	Frø- størrelse	Rum- vægt	Tynd- skallethed	Protein- indhold	Mørhed v. kogning
Bodil	3	4	g	6	6	6	4	6,0
Belman	3	3	g	6	6	7	4	6,4
Cilla	3	3	g	6	6	6	4	5,3
Sirius	7	6	lbr./m	4	4	4	5	—
Belinda	3	4	g	6	6	6	6	6,3
Stehgolt	3	4	g	6	5	5	5	5,4
Salome	6	5	br./m	6	6	5	6	—
Timo	6	4	g.gr.	4	5	3	6	—
Finale	3	4	gr.	7	6	7	5	5,5
Minor	6	6	lbr.	2	5	7	7	—
Paloma	3	4	g	6	7	8	6	6,0
Rosakrone	5	5	lbr.	5	7	6	4	—
Bondi	7	7	lbr./m	4	5	4	4	—
Poneka	7	5	lbr.	3	7	3	6	—
Birte	3	3	g	5	7	6	3	6,0

g = gul, lbr. = lysbrun, m = marmoreret, br. = brun, g.gr. = grågrøn, gr. = grøn

Raps (*Brassica napus L. ssp. oleifera* (Metzg.) Sinsk.)

Vinterraps

Omfang af afprøvningen:

Periode	1982–84
Antal forsøg	15
Forsøgssteder	Bornholm, Roskilde, Rønhave, Tystofte, Ødum/Foulum
Målesorter	Quinta, Emil
Sorter i afprøvning	Brittander, Chrysander, Belinda, Elena, Darmor, Lindora
Godkendte sorter	Chrysander, Belinda, Darmor, Lindora

Frø-, olie- og proteinudbytte samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha		Frø, hkg/ha m. 9% vand standard- kvalitet	Olie		Råprotein		1982		1983		1984		
	Frø, hkg/ha m. 9% vand			kg/ha	kg/ha	Frø	Olie	Frø	Olie	Frø	Olie			
Antal forsøg	15	15		15	15	7	7	5	5	5	5	5	5	
Quinta	32,1	100	33,1	100	1315	100	703	100	31,5	1292	30,0	1229	34,9	1425
Emil	29,8	93	30,3	92	1189	90	653	93	95	92	92	89	92	90
Chrysander	32,6	102	33,5	101	1329	101	711	101	102	101	99	98	104	104
Belinda	32,4	101	33,4	101	1328	101	691	98	105	104	100	100	98	99
Darmor	32,4	101	33,5	101	1342	102	659	94	105	108	102	104	96	95
Lindora	28,3	88	29,6	89	1210	92	602	86	96	102	90	94	80	81
LSD	1,6	5			71	5	52	7						

Dyrkningsegenskaber:

	Vinter- fasthed ¹⁾	Plante- højde, cm	Stængel- styrke	Dato for		
				begyndende blomstring	afsluttende blomstring	modenhed
Antal forsøg	15	15	13	12	11	9
Quinta	84	160	4,1	15/5	10/6	21/7
Emil	84	158	4,3	15/5	12/6	22/7
Chrysander	85	161	4,5	14/5	12/6	21/7
Belinda	84	157	4,7	14/5	11/6	21/7
Darmor	80	151	4,5	17/5	11/6	23/7
Lindora	79	154	4,4	17/5	13/6	21/7
LSD	4	3	0,5			

¹⁾ % overlevende planter i mark .

Kvalitetsegenskaber:

	Olieindhold % af tørstof	Råproteinindhold % af tørstof	Frøvegt mg	Glucosinolat- indhold %	
Antal forsøg	15	7	15	3*)	3**)
Quinta	44,9	22,5	4,9	0,69	1,49
Emil	43,6	22,2	5,0		
Chrysander	44,6	22,7	5,0		
Belinda	44,9	22,2	5,1		
Darmor	45,4	21,5	5,0	0,26	0,49
Lindora	46,7	21,9	4,9	0,11	0,26
LSD	0,44	5,6	0,2		

*) Målt af Statsfrøkontrollen efter interventionsmetoden.

**) Målt ved Roskilde forsøgsstation efter Thies' metode.

Procentisk fordeling af de vigtigste fedtsyrer:

Gns. 3 analyser af såsæd 1982-84

	Palmitin- syre C16:0	Stearin- syre C18:0	Olie- syre C18:1	Linol- syre C18:2	Linolén- syre C18:3	Eicosen- syre C20:1	Eruca- syre C22:1
Quinta	4,5	1,5	55,6	22,8	11,7	1,7	0,5
Chrysander	4,6	1,5	59,5	20,3	10,3	1,7	0,5
Belinda	5,0	1,6	57,8	21,5	10,5	1,3	0,1
Darmor	4,7	1,5	58,4	20,9	11,0	1,5	0,1
Lindora	4,5	1,4	57,5	21,5	11,7	1,5	0,1

Beskrivelse af sorterne:

Chrysander er middelhøj til høj med middel stængelstyrke. Frøene er middel til store med lavt erucasyreindhold. Lavt til middel olieindhold og middel til højt proteinindhold. Tidlig til middeltidlig blomstring og middeltidlig modning. Stor vinterfasthed. Højt frø-, olie- og proteinudbytte.

Belinda er middelhøj med middel til stor stængelstyrke. Frøene er middelstore til store med lavt erucasyreindhold. Middel olieindhold og middel proteinindhold. Tidlig til middeltidlig blomstring og middeltidlig modning. Stor vinterfasthed. Højt frø- og olieudbytte, middel til højt proteinudbytte.

Darmor er lav med middel stængelstyrke. Frøene er middelstore til store med lavt erucasyreindhold og middel til lavt glucosinolatindhold. Middel olieindhold, lavt til middel proteinindhold. Middel til sen blomstring og middel til sen modning. Middel til stor vinterfasthed. Højt frø- og olieudbytte, middelhøjt proteinudbytte.

Lindora er lav til middelhøj med middel stængelstyrke. Frøene er middelstore med lavt erucasyre- og glucosinolatindhold, højt olieindhold og lavt til middel proteinindhold. Middel til sen blomstring og middeltidlig modning. Middel til stor vinterfasthed. Lavt frøudbytte, middel olieudbytte og lavt proteinudbytte.

Oversigt over sorter optaget på sortliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedligeholder	Dansk repr.
Chrysander	(Rapora × Dippe st.) × (Explander × Primor)	1982-84	1811	GDS	SN
Belinda	Kryds. ml. europæisk mat. og egne sorter	1982-84	1811	S.-Saat.	SEM
Darmor	(Jet Neuf × Bronowski) × Jet Neuf ²	1982-84	1811	Ring.	KFK
Lindora	Kryds. og selektion	1982-84	1811	DS	Dæhnf.
Korina	Udv. i europæisk mat.	1979-82	1711	S.-Saat.	SEM
Lirama	Udv. i forædlingsmat.	1979-82	1711	DS	Dæhnf.
Jupiter	Udv. af Norde ³ × Sinus	1979-82	1711	Sv.	N&S
Germander	(Expander × Primor) × Quinta	1979-82	1711	GDS	SN
Doral	(Oro × Rapol) × Rapol × Rapol × Rapol	1979-81	1668	NP	DP
Elvira	Kryds. m. forskell. europ. sorter	1979-81	1668	S.-Saat.	SEM
Jet Neuf	R.9 × Primor × R.9 ³	1979-81	1668	Ring.	KFK
Emil	Udv. af WW 716 × Morde	1978-80	1605	Weib.	SN
Panter	Artificiel sort	1968-71	1040	Sv.	N&S

Bemærkninger til ikke godkendte sorter:

Brittander er afvist på grund af manglende selvstændighed. *Elena* er afvist på grund af lavt udbytte.

Resultater af sorter optaget på sortliste:

Udbytte af frø, olie og råprotein samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha m. 9% vand	Olie, kg/ha	Råprotein, kg/ha
Quinta*)	32,1	1315	703
Chrysander	102	101	101
Belinda	101	101	98
Darmor	101	102	94
Lindora	88	92	86
Quinta*)	31,2	1261	701
Korina	107	106	108
Lirama	105	102	106
Jupiter	104	103	100
Germander	103	102	103
Quinta*)	32,3	1276	733
Doral	105	105	106
Norli	104	104	102
Elvira	99	100	97
Jet Neuf	99	97	97
Quinta*)	33,8	1325	751
Emil	94	92	91
Quinta*)	32,1	1247	707
Panter	92	98	93

*) Quinta har været målesort i de anførte afprøvningsperioder, men er nu udgået af sortlisten.

Dyrknings- og kvalitetsegenskaber:

	Vinter- fasthed	Plante- højde	Stængel- styrke	Modnings- tidspunkt	Frø- størrelse	Olie- indhold	Råprotein- indhold	Glucosinolat- indhold*)
Quinta	7	6	5	5	5	5	6	
Chrysander	7	6	5	5	6	4	6	
Belinda	7	5	6	5	6	5	5	
Darmor	6	3	5	6	6	5	4	
Lindora	6	4	5	5	5	7	4	1
Korina	6	5	6	5	6	4	6	
Lirama	5	6	5	5	6	3	6	
Jupiter	5	5	4	4	7	4	4	
Germander	6	6	5	4	5	5	6	
Doral	6	7	7	6	5	5	6	
Norli	6	5	6	4	5	5	5	
Elvira	6	6	5	5	4	5	5	
Jet Neuf	6	3	8	4	6	4	6	
Emil	6	6	6	6	6	4	4	
Panter	7	6	6	5	6	7	6	

*) 1 = lavt indhold ($\leq 0,12\%$ efter interventionsmetoden).

Vårraps

Omfang af afprøvningen:

Periode	1982-84
Antal forsøg	13
Forsøgssteder	Bornholm, Borris, Roskilde, Rønhave, Tystofte
Målesorter	Topas, Line Gulliver
Sorter i afprøvning	Ariel, Optima, Juvel, Rally, Diplom, Fido*)
Godkendte sorter	Ariel, Optima, Juvel, Rally, Diplom, Fido*)

*) Sorten er afmeldt efter godkendelsen.

Udbytte af frø, olie og råprotein samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha m. 9% vand		Frø, hkg/ha m. 9% vand standard- kvalitet		Olie kg/ha	Råprotein kg/ha		1982		1983		1984		
	Frø	Olie	Frø	Olie		Frø	Olie	Frø	Olie	Frø	Olie			
Topas	27,7	100	28,6	100	1144	100	586	100	28,1	1158	25,8	1085	29,0	1186
Line	26,8	97	27,7	97	1104	97	546	93	98	98	99	99	94	92
Gulliver	29,0	105	29,5	103	1151	101	612	104	109	106	102	97	102	97
Ariel	28,1	101	28,7	100	1126	98	596	102	104	101	101	99	98	95
Optima	29,2	105	30,1	105	1191	104	592	101	109	108	105	104	102	100
Juvel	28,3	102	28,9	101	1130	99	594	101	105	101	99	96	102	99
Rally	28,7	104	30,3	106	1245	109	559	95	107	114	105	110	99	102
Diplom	28,3	102	29,3	102	1173	103	600	102	108	108	96	96	101	101
Fido	29,0	105	29,8	104	1181	103	584	100	107	106	99	98	107	104
LSD	1,0				47		32							

Dyrkningsegenskaber:

	Plante- højde, cm	Stængel- styrke	Dato for		
			begyndende blomstring	afsluttende blomstring	modenhed
Antal forsøg	12	10	13	10	11
Topas	118	6,5	17/6	19/7	16/8
Line	128	5,9	20/6	20/7	19/8
Gulliver	126	5,9	18/6	20/7	16/8
Ariel	129	6,2	18/6	19/7	17/8
Optima	128	6,5	19/6	20/7	17/8
Juvel	128	5,1	17/6	19/7	17/8
Rally	123	6,5	20/6	19/7	18/8
Diplom	113	6,8	17/6	18/7	15/8
Fido	125	7,0	21/6	20/7	18/8
LSD	5	0,7			

Kvalitetsegenskaber:

	Olieindhold i % af tørstof	Råproteinindhold i % af tørstof	Frøvægt mg	Glucosinolat- indhold %	
Antal forsøg	13	6	13	3*)	3**)
Topas	45,4	23,4	3,1	0,04	0,08
Line	45,2	22,5	2,9	0,04	0,07
Gulliver	43,7	23,1	3,2	0,86	1,32
Ariel	44,1	23,3	2,9	0,06	0,11
Optima	44,9	22,8	3,0	0,04	0,09
Juvel	43,9	23,7	3,4	0,10	0,28
Rally	47,8	21,7	2,8	0,07	0,20
Diplom	45,5	23,1	3,0	0,04	0,09
Fido	44,8	22,1	3,2	0,16	0,29
LSD	0,4	0,5	0,1		

*) Målt af Statsfrøkontrollen efter interventionsmetoden.

***) Målt ved Roskilde forsøgsstation efter Thies' metode.

Procentisk fordeling af de vigtigste fedtsyrer:

Gns. af 3 analyser af såsæd 1982-84

	Palmitin- syre C16:0	Stearin- syre C18:0	Olie- syre C18:1	Linol- syre C18:2	Linolén- syre C18:3	Eicosen- syre C20:1	Eruca- syre C22:1
Topas	4,1	1,8	60,9	19,8	10,0	1,5	0,1
Ariel	4,0	1,6	61,2	19,6	10,3	1,4	0,2
Optima	4,2	1,5	60,2	21,1	9,8	1,3	0,2
Juvel	4,1	1,8	65,9	16,9	8,2	1,2	0,2
Rally	4,2	1,8	62,8	19,0	9,0	1,2	0,1
Diplom	4,3	1,8	60,9	19,8	9,5	1,5	0,1
Fido	4,0	2,0	62,1	18,2	9,6	1,3	0,1

Beskrivelse af sorterne:

Ariel er middelhøj med middel stængelstyrke. Frøene er små til middelstore med lavt erucasyre- og glucosinolatindhold, lavt til middel olieindhold, middel til højt proteinindhold. Tidlig blomstring og middeltidlig modning. Middel til højt frø- og olieudbytte og middelhøjt proteinudbytte.

Optima er middelhøj med middel stængelstyrke. Frøene er små til middelstore med lavt erucasyre- og glucosinolatindhold, middel olieindhold og middel proteinindhold. Tidlig blomstring og middeltidlig modning. Højt frø- og olieudbytte og middelhøjt proteinudbytte.

Juvel er middelhøj med lille stængelstyrke. Frøene er middelstore til store med lavt erucasyre- og glucosinolatindhold, lavt olieindhold og højt proteinindhold. Tidlig blomstring og middeltidlig modning. Middel til højt frø- og olieudbytte og middelhøjt proteinudbytte.

Rally er middelhøj med middel stængelstyrke. Frøene er små med lavt erucasyre- og glucosinolatindhold, højt til meget højt olieindhold og lavt proteinindhold. Middel til sen blomstring og middel til sen modning. Højt frø- og olieudbytte og ret lavt proteinudbytte.

Diplom er lav med middel til stor stængelstyrke. Frøene er små til middelstore med lavt erucasyre- og glucosinolatindhold, middel olieindhold og middel til højt proteinindhold. Tidlig blomstring og modning. Middel til højt frøudbytte, højt olieudbytte og middelhøjt proteinudbytte.

Fido er middelhøj med stor stængelstyrke. Frøene er middelstore med lavt erucasyreindhold og middel til lavt glucosinolatindhold. Middel til højt olieindhold og lavt proteinindhold. Middel til sen blomstring og middeltidlig modning. Højt frø- og olieudbytte og middelhøjt proteinudbytte.

Oversigt over sorter optaget på sortliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedligeholder	Dansk repr.
Topas	Hermes × (Bronowski × Gulle)	1980-82	1709	Sv.	N & S
Ariel	Line × Tower	1982-84	1811	DP	
Optima	Line × Tower	1982-84	1811	DP	
Juvel	Udv. af (Bronowski × Oro) × WW 1231	1982-84	1811	Weib.	SN
Rally	St. 2/72 KWS × Erglu	1982-84	1811	v.LP.	NPM
Diplom	Hermes × (Bronowski × Gulle)	1982-84	1811	Sv.	N & S
Jenni	Mary × udenlandsk mat.	1981-83	1758	DP	
Omega	Udv. af (Bronowski × Oro) × Gulle	1981-83	1758	Weib.	SN
Libritta	Bronowski × Tower × foræd- lingslinie	1981-83	1758	DS	Dæhnf.
Hanna	Udv. af (Bronowski × Oro) × Gulle	1980-82	1709	Weib.	SN
Activ	Udv. af ((Bronowski × Oro) × Olga)	1980-82	1709	Weib.	SN
Lirasol	Bronowski × Tower × foræd- lingslinie	1980-82	1709	DS	Dæhnf.

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedligeholder	Dansk repr.
Linetta	Udv. af Bronowski × Tower × forædlingslinie	1980-82	1709	DS	Dæhnf.
Loras	St. 2/72 KWS × Erglu	1978-80	1628	Kl. w.	NPM
Niklas	Udv. af Sv. 691256 × Sv. 69615	1978-80	1628	Sv.	N & S
Karat	Udv. af Hermes × (Bronowski × Gulle)	1978-80	1628	Sv.	N & S
Willi	Udv. af Oro	1976-79	1573	DP	
Gulliver	Udv. af ((Gulle × Hermes) × Gulle)	1976-78	1506	Sv.	N & S
Line	Udv. af ((Oro × Bronowski) × Gulle)	1976-78	1506	DP	
Olivia	Udv. af (Oro × WW. 1218)	1976-78	1506	Weib.	SN
Brutor	Udv. af (Cambra × Brutus)	1976-78	1506	Ring.	KFK

Resultater af sorter optaget på sortsliste:

Udbytte af frø, olie og råprotein samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha	Olie, kg/ha	Råprotein, kg/ha
Topas	27,7	1144	586
Ariel	101	98	102
Optima	105	104	101
Juvel	102	99	101
Rally	104	109	95
Diplom	102	103	102
Topas	27,4	1136	582
Jenni	98	95	96
Omega	104	99	104
Libritta	103	100	102
Topas	26,7	1082	590
Hanna	101	99	99
Activ	100	96	97
Lirasol	99	96	96
Linetta	98	95	96
Olga	99	92	96
Olga	27,4	1047	594
Loras	99	105	97
Niklas	104	105	105
Karat	98	103	100
Olga	25,5	999	558
Willi	102	102	94
Olga	24,7	946	551
Line	92	96	91
Gulliver	100	102	99
Olivia	100	100	98
Brutor	97	96	103

Dyrknings- og kvalitetsegenskaber:

	Plante- højde	Stængel- styrke	Modnings- tidspunkt	Frø- størrelse	Olie- indhold	Råprotein- indhold	Glucosinolat- indhold*)
Topas	4	6	4	5	6	7	1
Ariel	5	5	5	4	4	6	1
Optima	5	5	5	4	5	5	1
Juvel	5	3	5	6	3	7	1
Rally	5	5	6	3	8	3	1
Diplom	3	6	3	4	5	6	1
Jenni	5	5	5	4	4	5	1
Omega	5	4	4	4	3	5	1
Libritta	6	6	5	5	4	6	1
Hanna	5	4	4	5	4	6	1
Activ	5	3	5	4	4	5	1
Lirasol	6	7	6	6	4	6	1
Linetta	7	4	5	5	4	6	1
Loras	6	7	6	4	6	5	1
Niklas	5	6	4	5	4	6	
Karat	4	8	5	3	6	6	1
Willi	6	4	7	8	4	3	
Line	5	5	7	4	5	5	1
Gulliver	6	6	4	6	4	5	
Olivia	5	6	5	6	3	5	
Brutor	5	7	6	7	2	8	

*) 1 = lavt indhold (\cong 0,12% efter interventionsmetoden).

Gul sennep (*Sinapis alba* L.)

Oversigt over sorter optaget på sortsliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedlige- holder	Dansk repr.
Trico	Udv. af Primex	1963-67	866	Sv.	N & S
Dr. Francks Hohenheimer Gelb	Udv. af (sydtysk \times rumænsk mat.)	1972-75	1283	Pfl.O.	DP
Savor	Udv. af Trico	1972-75	1283	Sv.	N & S

Resultater af sorter optaget på sortsliste:

Udbytte af frø, olie og råprotein samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha	Olie, kg/ha	Råprotein, kg/ha
Dansk handelsfrø	21,9	539	600
Trico	102	121	93
Trico	22,7	680	611
Dr. Francks Hohenheimer	94	80	102
Trico	23,7	728	628
Savor	101	102	102

Dyrknings- og kvalitetsegenskaber:

	Plante- højde	Stængel- styrke	Modnings- tidspunkt	Frø- størrelse	Frø- kvalitet	Olie- indhold	Råprotein- indhold
Trico	7	6	5	6	5	7	5
Dr. Fr. Hohenh.	6	5	5	7	6	5	7
Savor	7	6	5	6	5	7	5

Opiatvalmue (*Papaver somniferum* L.)

Omfang af afprøvningen:

Periode	1982-84
Antal forsøg	15
Forsøgssteder	Bornholm, Borris, Roskilde, Rønhave, Tystofte
Målesort	Lori
Sort i afprøvning	L.D. 9813
Godkendt sort	L.D. 9813 (foreløbig betegnelse - sortsnavn endnu ikke godkendt)

Udbytte af frø, olie og råprotein samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha m. 10% vand		Olie, kg/ha		Råprotein, kg/ha	
Lori	14,9	100	593	100	305	100
L.D. 9813	13,5	91	524	88	274	90
LSD	0,9	6	39	7	30	10

Dyrkningsegenskaber:

	Stængel- længde, cm	Stængel- styrke	Nedknæknings- tendens	Dato for		
				begyndende blomstring	afsluttende blomstring	modning
Antal fs.	14	7	2	15	12	12
Lori	119	8,6	2,1	9/7	19/7	25/8
L.D. 9813	114	8,0	1,5	6/7	18/7	23/8
LSD	2	1,6				

Kvalitetsegenskaber:

	Olieindhold % af tørstof	Råproteinindhold % af tørstof	Frøvægt mg	Frø- kvalitet ¹⁾	% Morfin i opium	% Morfin i kapsler
Antal fs.	15	8	15	15	3	3
Lori	43,4	23,4	0,60	5,9	25,2	0,42
L.D. 9813	43,1	23,5	0,59	7,2	21,6	0,21
LSD	0,4	0,5	0,02			

¹⁾ Ensartethed i blå farve.

Procentisk fordeling af de vigtigste fedtsyrer:

Gns. af 2 udsædsprøver 1982-83

	Palmitinsyre C 16:0	Stearinsyre C 18:0	Oliesyre C 18:1	Linolsyre C 18:2	Linolénysyre C 18:3
Lori	10,2	1,9	13,9	72,2	1,2
L.D. 9813	10,0	2,0	15,5	70,9	1,1

Beskrivelse af sorten:

L.D. 9813 er middelhøj med stor til meget stor stængelstyrke og meget lille til lille nedknæknings-tendens. Frøene er blå, middelstore med middelhøjt olie- og råproteinindhold. Middel

indhold af morfin i råopium og under middel indhold af morfin i kapsler. Tidlig til middeltidlig blomstring og modning. Lavt til middel udbytte af frø, olie og råprotein.

Oversigt over sorter optaget på sortsliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedlige- holder	Dansk repr.
Lori	Udv. af (Marianne × Flora)	1977-79	1574	DP	

Resultater af sorter optaget på sortliste:

Frø, olie og råprotein samt forholdstal:

	Frø, hkg/ha	Olie, kg/ha	Råprotein, kg/ha
Flora II	17,2	652	367
Lori	101	102	100

Dyrknings- og kvalitetsegenskaber:

	Plante- højde	Blomstrings- tidspunkt	Modnings- tidspunkt	Stængel- styrke	Nedknæknings- tendens
Lori	6	5	5	9	2
		Olie- indhold	Råprotein- indhold	Frø- vægt	Frø- kvalitet
Lori		5	5	5	6

Oliehør (*Linum usitatissimum* L.)

Oversigt over sorter optaget på sortliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedlige- holder	Dansk repr.
Tadorna	Udvalgt i Olina	1980-82	1784	DP	

Kommen (*Carum carvi* L.)

Omfang af afprøvningen:

Periode	1982-84
Antal forsøg	1. brugsår 15
	2. brugsår 10
Forsøgssteder	Bornholm, Borris, Roskilde, Rønhave, Tystofte
Målesort	Kami
Sort i afprøvning	Sylvia
Godkendt sort	Sylvia

Frøudbytte, hkg/ha m. 10% vand og forholdstal:

	Total		1982		1983		1984	
	1. br. år	2. br. år	1. br. år	2. br. år	1. br. år	2. br. år	1. br. år	2. br. år
Kami	13,9 100	11,5 100	19,8	12,6	10,1	9,3	12,9	
Sylvia	17,2 124	10,4 90	120	110	95	148	86	
LSD	2,1 15	2,0 17						

Dyrkningsegenskaber:

	Plantehøjde, cm brugsår		Stængelstyrke brugsår		Dato for					
					beg. blomstring brugsår		afslut. blomstring brugsår		modning brugsår	
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.
Kami	100	97	7,4	6,5	23/5	22/5	24/6	23/6	14/7	15/7
Sylvia	98	93	8,3	8,3	24/5	23/5	24/6	23/6	15/7	16/7
LSD	3	3	1,2	4,7						

	Frøvægt, mg brugsår		Vinterfasthed % overlev. planter brugsår		% æteriske olier brugsår	
	1.	2.	1.	2.	1.	2.
Kami	2,8	3,4	95	96	4,3	4,8
Sylvia	2,7	3,4	94	91	3,7	3,7
LSD	0,1	0,1				

Beskrivelse af sorten:

Sylvia er kort til middel med stor til meget stor stængelstyrke. Frøene er middelstore med lavt til middel indhold af æteriske olier. Middeltidlig

modning. Stor til meget stor vinterfasthed. Mid- del til højt frøudbytte i 1. år og lavt til middel i 2. år.

Oversigt over sorter optaget på sortliste:

Sort	Oprindelse	Afprøvn.	Medd. nr.	Vedlige- holder	Dansk repr.
Kami	Udv. af handelsfrø	1974-76	1352	Dæhnf.	
Sylvia	Udv. i handelsparti	1982-84	1811	DP	

Resultater af sorter optaget på sortliste:*Udbytte af frø, hkg/ha og forholdstal:*

	1. år	2. år		1. år	2. år
Målesort	19,7	14,4	Kami	13,9	11,5
Kami	92	96	Sylvia	124	90

Dyrknings- og kvalitetsegenskaber:

	Plante- højde	Stængel- styrke	Blomstrings- tidspunkt	Modnings- tidspunkt	Frø- vægt	Vinter- fasthed	Æteriske olier
Kami	4	7	5	5	5	9	5
Sylvia	4	8	5	5	5	8	4

Fortegnelse over vedligeholdere og repræsentanter

CB	Cebeco Handelsraad, Rotterdam, Holland.
DLF	Danske Landboforeningers Frøforsyning, 4000 Roskilde.
DP	Dansk Planteforædling A/S, Boelshøj, 4660 Store-Heddinge.
DS	Deutsche Saatveredelung GmbH, Lippstadt, Forbundsrep. Tyskland.
DSG	Deutscher Saatgut Handelsbetrieb, Berlin, Tyske Demokr. Rep.
Dæhnf.	A/S L. Dæhnfeldt, Postboks 185, 5100 Odense C.
GDS	Gebrüder Dippe Saatzucht GmbH, Zimmerstrasse 3, 4900 Herford, Forbundsrep. Tyskland
KFK	A/S Korn- og Foderstofkompagniet, 8260 Viby J.
Kl.w.	Kleinwanzlebener Saatzucht AG, Einbeck, Forbundsrep. Tyskland.
N & S	Nielsen & Smith A/S, Sydvestvej 88, 2600 Glostrup.
NP	Norddeutsche Pflanzenzucht, Holtsee, Forbundsrep. Tyskland.
NPM	N. P. Møller, Hiort Lorenzensvej 45, 6100 Haderslev.
OSG	O.S.G. Saatzuchtgesellschaft mbH, Hannover, Forbundsrep. Tyskland.
Pajbj.	Pajbjergfonden, Pajbjerggården, Dyngby, 8300 Odder.
Pfl. O.	Pflanzenzucht Oberlimpurg, Schwäbisch Hall, Forbundsrep. Tyskland.
Ring.	Ringot, La Chapelle-d'Armentières, Frankrig.
RJM	Dr. R. J. Mansholt's Veredelingsbedrijf BV, Westpolder, Holland.
SEM	Frøkompagniet Semenco A/S, Tårsvej 15, 4900 Nakskov.
SN	SN-Frø, Englandsvej, 4800 Nykøbing F.
S.-Saat.	Semundo Saatzucht, Postfach 280365, 2000 Hamburg 28, Forb.rep. Tyskland.
Sv.	Svalöf AB, 268 00 Svalöv, Sverige.
Toft	Axel Toft, Durup, 7870 Roslev.
Trif.	A/S Dansk Frøhandel, Trifolium-Silo, Taastrupgaard, 2630 Tåstrup.
v. LP.	F. von Lochow-Petkus GmbH, Bergen, Forbundsrep. Tyskland.
Weib.	W. Weibull AB, Landskrona, Sverige.

Varieties of pulse crops and oil seed crops

Methods:

Testing of varieties of different species has taken place at different localities and the trials have been treated with pesticides.

Results:

The figures for yield of grain expressed in hectokilogrammes per hectare and as proportionals are given in tables. The characters for agricultural value are given in exact data.

The results from non-approved varieties for the National List, but which can be marketed within EEC are given in the tables, and a documentation of the reason for rejection is given.

Varieties on the National List:

The list comprises varieties which after official testing are approved for the Danish National List.

Each variety is listed with its origin, testing period, the reference number of the publication from Statens Planteavlsvforsøg, in which information of the variety can be found as well as the maintainer and the representative.

The agricultural characteristics are stated by a grading scale: 1-9. The high figure indicates a high degree of the characteristic in question.

Translation of used terms

Sorter af:	Varieties of:	Forsøgssteder	Locations
Bælg­sæd	Pulse crops	Målesorter	Standard varieties
Olieplanter	Oil seed crops	Oprindelse	Origin
Markært	Field pea	Afprøvning	Test period
Vinterraps	Winter oil seed rape	Medd. nr.	Publication No.
Vårraps	Spring oil seed rape	Vedligeholder	Maintainer
Gul sennep	White mustard	Dansk repr.	Representative in Denmark
Opiatvalmue	Opium poppy		
Oliehør	Oil flax	Sorter i afprøvning	Varieties under trial
Kommen	Caraway	Godkendte sorter	Varieties approved for the National List
Periode	Period of testing	Sorter på EF-sortsliste	Varieties on the EEC-Catalogue
Antal forsøg	Nos of trials		

Udbytte:

Frø, hkg/ha (med × % vand) og forholdstal

Grønt hkg/ha og forholdstal
 Tørstof hkg/ha og forholdstal
 Olie kg/ha og forholdstal
 Råprotein kg/ha og forholdstal

Yield:

Seed, hkg/ha (with × % moisture) and proportionals

Green matter hkg/ha and proportionals
 Dry matter hkg/ha and proportionals
 Oil kg/ha and proportionals
 Crude protein kg/ha and proportionals

Beskrivelse af sorter

Description of varieties

Fortegnelse over vedligeholdere og repræsentanter

List of maintainers and representatives

Dyrknings- og kvalitetsegenskaber

Agricultural and quality characteristics

Blomstringstidspunkt

Time of flowering

Dato for:

Date of:

begyndende blomstring

initial flowering

afsluttende blomstring

end of flowering

modenhed

ripeness

Ensartethed i blå farve

Uniformity of blue colour

Fedtsyrer

Fatty acids

Palmitinsyre

Palmitic acid

Stearinsyre

Stearic acid

Oliesyre

Oleic acid

Linolsyre

Linolic acid

Linolénsyre

Linolenic acid

Eicosensyre

Eicosenoic acid

Erucasyre

Erucic acid

Frøkvalitet	Seed quality
Frøstørrelse	Seed size
1. sortering	1st grade
Glucosinolatindhold	Content of glucosinolates
Høj	High
Kapsler	Capsules
Kort	Short
Lang	Long
Lav	Low
Lille	Small
Misfarvede	Discoloured
Modningstidspunkt	Time of ripeness
Morfin	Morphine
Mørhed ved kogning	Tenderness when boiled
Nedknækningstendens	Tendency to breaking
Olieindhold	Oil content
Opium	Opium
Overlevende planter	Surviving plants
Plantehøjde	Plant height
% af tørstof	% of dry matter
Procentisk fordeling	Percentage distribution
Rumvægt	Specific weight
Råproteinindhold	Content of crude protein
Sen	Late
Skalprocent	Testa percent
Stor	Large
Stængelstyrke	Strength of stem
Stængellængde	Length of stem
Tidlig	Early
Tyndskallethed	Thinness of testa
Vinterfasthed	Winter hardiness
Æteriske olier	Ethereal oils
År	Year

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1985 100,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.